

Development of a Professional Learning Community Administration System to Improve Educational Quality of Educational Institutions under the Office of Nakhon Si Thammarat Primary Educational Service Area 4

การพัฒนาระบบการบริหารชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพเพื่อพัฒนาคุณภาพการศึกษา
ของสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครศรีธรรมราช เขต 4

Usa Pandam¹ Nopparat Chairueang² and Thapana Boonlar³

อุษา ปานดำ¹ นพรัตน์ ชัยเรือง² และธำปนา บุญหล้า³

^{1,2}Faculty of Education, Nakhon Si Thammarat Rajabhat University

³Independent Academic

^{1,2}คณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏนครศรีธรรมราช

³นักวิชาการอิสระ

*Corresponding Author, e-mail: 6377701002@nstru.ac.th

Abstract

The purposes of this study were to 1) study the current and desired conditions for improving the quality of education through the process of the administration professional learning community, 2) investigate the components of the administrative professional learning community, 3) develop the administration system of a professional learning community to improve the educational quality of educational institutions, and 4) examine the development of the administration system of a professional learning community to improve the educational quality of educational institutions. The samples were 198 school administrators and academic administration supervisors. The data were analyzed by frequency, percentage, mean, standard deviation, priority needs index, confirmatory factor analysis, and content synthesis.

The results of the study revealed that

1. The current condition of was at a moderate level, while the desired conditions were at the highest level. The highest priority needs index was on encouragement, leadership, and collaborative teamwork.
2. There were seven main components and sixty sub - components, and forty - eight operational guidelines.
3. Results of improving the system from following the focus group. All experts and experts know every aspect, namely the control and properties of ingredients for importing data and ingredients for exporting ingredients (restaurants). In the part that will be Sent (result) and feedback.
4. The examination results found that all aspects were appropriate, accurate, and the feasibility and usefulness revealed at the highest level.

Keywords: Administration System Development, A Professional Learning Community Administration, Educational Quality of Educational Institutions

บทคัดย่อ

การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อ 1) ศึกษาสภาพปัจจุบันและสภาพที่พึงประสงค์ในการพัฒนาคุณภาพการศึกษาด้วยกระบวนการการบริหารชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพ 2) ศึกษาองค์ประกอบของการบริหารชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพ 3) เพื่อพัฒนาระบบการบริหารชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพเพื่อพัฒนาคุณภาพการศึกษาของสถานศึกษา และ 4) เพื่อตรวจสอบการพัฒนาระบบการบริหารชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพเพื่อพัฒนาคุณภาพการศึกษาของสถานศึกษา กลุ่มตัวอย่างคือ ผู้บริหารสถานศึกษา และหัวหน้างานบริหารวิชาการ จำนวน 198 คน วิเคราะห์ข้อมูลด้วยความถี่ ค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ย ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน ค่าดัชนีลำดับความต้องการจำเป็น การวิเคราะห์องค์ประกอบเชิงยืนยัน และการสังเคราะห์เนื้อหา

ผลการวิจัยพบว่า

1. ผลการศึกษาสภาพปัจจุบันของการพัฒนาคุณภาพการศึกษาด้วยกระบวนการการบริหารชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครศรีธรรมราช เขต 4 ในภาพรวม พบว่า มีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับปานกลาง และสภาพที่พึงประสงค์ มีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับมากที่สุด ค่าดัชนีความต้องการจำเป็นด้านที่มีความต้องการจำเป็นมากที่สุดคือ องค์ประกอบที่ 5 ภาวะผู้นำและสนับสนุน และค่าเฉลี่ยที่สูงที่สุดคือ องค์ประกอบที่ 4 ทีมร่วมแรงร่วมใจ
2. ผลการศึกษาค่าองค์ประกอบการบริหารชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพ ประกอบด้วย 7 องค์ประกอบหลัก 60 องค์ประกอบย่อย และมีแนวทางการดำเนินงาน 48 ข้อ

3. ผลการพัฒนาระบบจากการจัดกลุ่มสนทนา (Focus group) ผู้ทรงคุณวุฒิและผู้เชี่ยวชาญทุกคนเห็นด้วยทุกด้าน คือด้านปัจจัยบริบทและสภาพแวดล้อม ด้านปัจจัยนำเข้า ด้านกระบวนการดำเนินงาน ด้านปัจจัยส่งออก (ผลผลิต) ด้านปัจจัยส่งออก (ผลลัพธ์) และด้านปัจจัยป้อนกลับ

4. ผลการตรวจสอบระบบการพัฒนาระบบการบริหารชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพเพื่อพัฒนาคุณภาพการศึกษาของสถานศึกษา พบว่า ทุกด้านมีความเหมาะสมและถูกต้องซึ่งมีความเป็นไปได้ และความเป็นประโยชน์มีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับมากที่สุด

คำสำคัญ : การพัฒนาระบบการบริหาร, การบริหารชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพ, คุณภาพการศึกษาของสถานศึกษา

บทนำ (Introduction)

ตามที่สำนักงานคณะกรรมการข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษา กำหนดให้มี Professional Learning Community (PLC) ชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพ กระทรวงศึกษาธิการจึงมีนโยบายให้สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐานขับเคลื่อน Professional Learning Community (PLC) ชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพ เป็นการส่งเสริมประสิทธิภาพของ PLC ที่จะทำให้ PLC เป็นกระบวนการที่นำไปสู่การเรียนรู้ที่แท้จริงของครูที่เข้าร่วมในกระบวนการและประการที่สำคัญคือ ผลของการเรียนรู้ของครู เป็นการยกระดับศักยภาพของครูที่จะนำไปสู่ผลลัพธ์ในตัวผู้เรียน และส่งผลต่อการเรียนรู้ของผู้เรียนให้เกิดประสิทธิผลมากที่สุด (Ministry of Education, 2017) ภายใต้หลักการของ PLC คือ “การสร้างความมั่นใจว่านักเรียนเกิดการเรียนรู้ มีวัฒนธรรมของการทำงานแบบร่วมมือร่วมพลัง และเป็นการดำเนินงานเน้นผลลัพธ์ที่เกิดกับผู้เรียน” (DuFour & Eakey, 1998)

ชุมชนการเรียนรู้ทางวิชาชีพ (Professional learning community) หรือที่เรียกโดยทั่วไปว่า PLC ได้รับการยอมรับว่าเป็นยุทธศาสตร์ที่สามารถสร้างความยั่งยืนในการเปลี่ยนแปลงคุณภาพตามบริบทของพื้นที่หรือจุดมุ่งหมายของชุมชนที่จะก้าวไปสู่ PLC ดังที่ DuFour (2006) ได้ย้ำในบทบาทของ PLC ต่อความก้าวหน้าของทักษะแห่งศตวรรษที่ 21 ว่า วัฒนธรรมในโรงเรียนแบบเดิมไม่ได้ถูกออกแบบมาเพื่อสร้างผลลัพธ์เชิงคุณภาพสำหรับการศึกษาในศตวรรษที่ 21 ภาควิชาทั้งหลายตระหนักดีกว่าหากเป้าหมายของตนคือการสร้างโอกาสที่จะประสบความสำเร็จให้แก่นักเรียน นักศึกษา การจัดการศึกษาจะต้องปรับเปลี่ยนโรงเรียนและเขตการศึกษาของตนให้กลายเป็น PLC ซึ่งหลายภาคส่วนสนับสนุนประเด็นนี้อย่างแข็งขัน และระบุชัดเจนว่าสภาพแวดล้อมที่เหมาะสมที่สุดในการจัดการเรียนรู้ทักษะแห่งศตวรรษที่ 21 จะต้องสนับสนุน PLC เพื่อให้ให้นักการศึกษาได้ร่วมมือกันทำงานแบ่งปันแนวปฏิบัติที่ดี และผสมผสานทักษะแห่งศตวรรษที่ 21 เข้ากับการปฏิบัติในห้องเรียน (DuFour, 2006)

ธีระเกียรติ เจริญเศรษฐศิลป์ อดีตรัฐมนตรีว่าการกระทรวงศึกษาธิการ ได้มอบนโยบายให้กับคณะกรรมการดำเนินงานในการประชุมเชิงปฏิบัติการเตรียมการอบรม Professional Learning Community (PLC) ชุมชนการเรียนรู้ทางวิชาชีพ และกระทรวงศึกษาธิการมีแนวทางส่งเสริมให้มีการอบรมครูและผู้บริหารสถานศึกษาทั่วประเทศ โดยการที่บุคคลหรือกลุ่มบุคคลมาอยู่รวมกัน เกิดการเรียนรู้และแบ่งปันความรู้ จนกระทั่งเกิดการสะท้อนความคิดที่จะเป็นแนวทางการพัฒนาและกระบวนการสร้างเปลี่ยนแปลง ในยุคศตวรรษที่ 21 ส่งผลต่อคน 3 กลุ่มในสถานศึกษา คือ ผู้บริหาร ครู

และนักเรียน การส่งเสริมกระบวนการ PLC ให้มีประสิทธิภาพด้วยการสร้างประสิทธิภาพการจัดการเรียนรู้ของครูอย่างมีเป้าหมาย ทำให้ครูเห็นคุณค่า ภาคภูมิใจในคุณค่าของตนเอง ภาคภูมิใจในวิชาชีพและช่วยสร้างครูให้เป็นครูผู้เรียนรู้ตลอดเวลา ร่วมสร้างสถานศึกษาแห่งการเรียนรู้ ให้เป็น “องค์กรแห่งการเรียนรู้” โดยมีการแก้ปัญหาอย่างเป็นระบบ มีการทดลองปฏิบัติ มีการเรียนรู้จากบทเรียนในอดีต มีการเรียนรู้จากผู้อื่น มีการถ่ายทอดด้วยการลงมือทำและสื่อสารเรื่องราวจากผลการลงมือทำ การใช้กิจกรรม Professional Learning Community (PLC) ในองค์กรระดับโรงเรียนจะต้องเกิดจากความเป็นตัวตนที่เกี่ยวข้องกับการพัฒนาระบบในวิชาชีพของบุคลากรในโรงเรียนทุกคน ภายใต้โครงสร้างการบริหารจัดการของโรงเรียน ส่วนบทบาทของผู้บริหารสถานศึกษาซึ่งถือเป็นผู้นำในการขับเคลื่อนและนำองค์กรไปสู่เป้าหมายและความสำเร็จ กระบวนการ PLC ก่อให้เกิดการเปลี่ยนแปลงในตัวผู้บริหาร คือ ผู้บริหารจะพัฒนาให้ตนเองต้องลดอัตตาในตัวเองลง สร้างการมีส่วนร่วมในโรงเรียนหรือองค์กรให้มากขึ้น จึงเป็นกระบวนการหนึ่งที่สามารถนำมาใช้พัฒนาประสิทธิภาพทั้งในด้านการจัดการเรียนรู้และพัฒนาประสิทธิภาพการบริหารจัดการโรงเรียนในยุคการปฏิรูปการศึกษา เป้าหมายจะเน้นไปที่ผู้เรียนเป็นหลัก โดยครูทำงานร่วมกันเป็นทีม มีผู้บริหารมานั่งพูดคุยกัน ซึ่งการทำงานโดยร่วมมือกันเป็นทีมนี้มีงานวิจัยมารองรับมากมายแล้วว่าจะสามารถแก้ปัญหาผู้เรียนและช่วยจัดการเรียนรู้ให้ผู้เรียนในโรงเรียนของเรามีคุณภาพดีขึ้นและเกิดประสิทธิผลกับผู้เรียน

ทำไมต้องมีชุมชนหรือ Community ขึ้นมาในโรงเรียนเพื่อพัฒนาคุณภาพการศึกษาของสถานศึกษา เนื่องจากปัจจุบันปัญหาผู้เรียนมีมาก ผู้บริหารเองไม่มีเวลาพอที่จะแก้ปัญหาได้ทัน อีกประการหนึ่งยังมีหลายปัญหาที่ผู้บริหารเองไม่ชำนาญพอที่จะแก้ปัญหาเองได้ จึงเกิดความคิดในการนำครู (หรือทีมครู) เข้ามาร่วมในการบริหารวิชาการในลักษณะของความเป็นผู้นำที่เปิดโอกาส (Shared leadership) ยังไม่ใช่ผู้นำแบบการมอบหมายงาน (Delegated leadership) วิลเฮล์ม (Wilhelm, 2017) โดยมีรูปแบบการบริหารแบบมีส่วนร่วม (Shared administration) เป็นที่มาของแนวคิด PLC แล้วแนวคิดเรื่อง Learning Organization ของเซ็งเก้ (Senge) ก็ยังเป็นต้นตอของ PLCs ส่วนหนึ่งด้วย นอกจากนี้แล้วหลักคิดของ Community of Practice (COP) ของแวงแกร์ (Wenger) ที่เชื่อว่าการเรียนรู้ร่วมกัน การแลกเปลี่ยนข้อมูลจะช่วยแก้ปัญหาได้ดี แปง และเลมก (Pang & Leumg, 2016) การรวมตัวในรูปแบบนี้เป็นเหมือนแรงผลักดันโดยอาศัยความต้องการและความสนใจของสมาชิกในวง PLC เพื่อการเรียนรู้และพัฒนาวิชาชีพสู่ความองอกงามของการเรียนรู้ของผู้เรียนเป็นหลัก (Senge, 1990) การพัฒนาวิชาชีพให้เป็น “ครูเพื่อศิษย์” (Panich, 2012) โดยมองว่าเป็น “ศิษย์ของเรา” มากกว่ามองว่า “ศิษย์ของฉัน” และการเปลี่ยนแปลงคุณภาพการจัดการเรียนรู้ที่เริ่มจาก “การเรียนรู้ของครู” เป็นตัวตั้งต้น เรียนรู้ที่จะมองเห็นการปรับปรุงเปลี่ยนแปลงพัฒนาการจัดการเรียนรู้ของตนเองเพื่อผู้เรียนเป็นสำคัญ PLC จึงเป็นเครื่องมือสำคัญที่สร้างให้ผู้ร่วมกระบวนการทุกคนมีโอกาสแลกเปลี่ยนเรียนรู้ พูดถึงผู้เรียนเป็นหลัก ทุกคนเห็นการเปลี่ยนแปลงในทางที่ดี เสริมพลังบวก และปฏิบัติอย่างสม่ำเสมอจนกลายเป็นวิถีของชุมชนโรงเรียน แล้วผู้นำต้องพยายามสร้างผู้นำทีม PLC เพื่อขับเคลื่อน PLC ในสถานศึกษา

สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครศรีธรรมราช เขต 4 มีหน้าที่บริหารจัดการการศึกษา ส่งเสริมสนับสนุนและประสานงาน รวมทั้งติดตามประเมินผลการจัดการศึกษาของสถานศึกษาในสังกัด เป็นหน่วยงานที่ได้รับการจัดตั้งขึ้นตามพระราชบัญญัติระเบียบบริหารราชการกระทรวงศึกษาธิการ ลงวันที่ 3 กรกฎาคม 2546 เพื่อรองรับการจัดระบบโครงสร้าง และกระบวนการจัดการศึกษาที่เปลี่ยนแปลงไปอันเนื่องมาจากพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ.

2542 แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 2) พ.ศ. 2545 และ (ฉบับที่ 3) พ.ศ. 2553 ซึ่งมีเขตความรับผิดชอบอยู่จำนวน 5 อำเภอ คือ อำเภอชนอม อำเภอสิชล อำเภอท่าศาลา อำเภอพรหมคีรี และอำเภอนบพิตำ มีโรงเรียนในสังกัด จำนวน 132 โรงเรียน มีอำนาจตามกำหนดในมาตรา 37 แห่งพระราชบัญญัติระเบียบบริหารราชการกระทรวงศึกษาธิการ พ.ศ. 2546 และ ประกาศกระทรวงศึกษาธิการ เรื่อง แบ่งส่วนราชการสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา ปัจจุบันสำนักงานตั้งอยู่เลขที่ 160/4 หมู่ที่ 1 ตำบลท่าศาลา อำเภอท่าศาลา จังหวัดนครศรีธรรมราช (Nakhon Si Thammarat Primary Educational Service Area Office, Region 4, 2020)

จากความสำคัญของ Professional Learning Community (PLC) ชุมชนการเรียนรู้ทางวิชาชีพที่มีต่อการพัฒนาคุณภาพการศึกษาของสถานศึกษาในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครศรีธรรมราช เขต 4 สถานศึกษาจะต้องมีการเสริมพลังอำนาจ (Empowerment) เพื่อให้เกิดความยั่งยืนและเป็นวิถีชุมชนอย่างยั่งยืนต่อไป โดยมีการประกาศมาตรฐานการศึกษาสำหรับให้สถานศึกษาใช้เป็นแนวทางการดำเนินงานเพื่อประกันคุณภาพภายในของสถานศึกษาตามมาตรฐานการศึกษา ระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน พ.ศ. 2561 ประกอบด้วยจำนวน 3 มาตรฐาน คือ มาตรฐานที่ 1 คุณภาพของผู้เรียน มาตรฐานที่ 2 กระบวนการบริหารและการจัดการ และมาตรฐานที่ 3 กระบวนการจัดการเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ ในส่วนของสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครศรีธรรมราช เขต 4 ได้ตระหนักถึง Professional Learning Community (PLC) ชุมชนการเรียนรู้ทางวิชาชีพ จึงมีการกำหนด NEW PNST 4 Model เป็นรูปแบบการขับเคลื่อนไปสู่ การพัฒนา 4 จุดเน้น 16 ตัวชี้วัด โดยหนึ่งในรูปแบบที่กำหนดไว้นั้นมี P คือ Professional Learning Community (PLC) ประกอบด้วย เพราะฉะนั้นการสร้างชุมชนแห่งการเรียนรู้วิชาชีพ (PLC) ให้เกิดขึ้นในโรงเรียนและภายในกลุ่มโรงเรียนจะช่วยสร้างความสามัคคีแก่หมู่คณะกระตุ้นให้เกิดการวางแผนลงมือปฏิบัติ และประเมินผลการปฏิบัติร่วมกันมุ่งพัฒนาคุณภาพการศึกษาของสถานศึกษาให้เกิดขึ้น ดังนั้นผู้วิจัยจึงเลือกที่จะศึกษาการพัฒนากระบวนการบริหารชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพ เพื่อพัฒนาคุณภาพการศึกษาของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครศรีธรรมราช เขต 4 ต่อไป

วัตถุประสงค์การวิจัย (Objectives)

1. เพื่อศึกษาสภาพปัจจุบันและสภาพที่พึงประสงค์ในการพัฒนาคุณภาพการศึกษาด้วยกระบวนการการบริหารชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพ
2. เพื่อศึกษาองค์ประกอบของการบริหารชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพ
3. เพื่อพัฒนาระบบการบริหารชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพเพื่อพัฒนาคุณภาพการศึกษาของสถานศึกษา
4. เพื่อตรวจสอบระบบการพัฒนาระบบการบริหารชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพเพื่อพัฒนาคุณภาพการศึกษาของสถานศึกษา

กรอบแนวคิดการวิจัย (Conceptual framework)

ในการวิจัยครั้งนี้ เป็นการวิจัยเพื่อศึกษาการพัฒนากระบวนการบริหารชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพเพื่อพัฒนาคุณภาพการศึกษาของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครศรีธรรมราช เขต 4 ผู้วิจัยได้ศึกษาแนวคิด ทฤษฎี และผลการวิจัยที่เกี่ยวข้องแล้วนำมาบูรณาการเป็นกรอบแนวคิดของการวิจัย ดังนี้

1. องค์ประกอบของการบริหารชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพ

ผู้วิจัยได้ศึกษา วิเคราะห์ สังเคราะห์ เอกสารและงานวิจัยต่าง ๆ เกี่ยวกับ PLC ซึ่งได้สรุปเป็นคุณลักษณะร่วมในองค์ประกอบของ PLC จากมุมมองต่าง ๆ ของนักศึกษาหลายท่าน พบว่า PLC มีองค์ประกอบและลักษณะของ PLC อยู่จำนวน 7 องค์ประกอบ คือ วิสัยทัศน์ร่วม (Shared vision) การเรียนรู้และการพัฒนาวิชาชีพ (Learning and professional development) ชุมชนกัลยาณมิตร (Caring communities) ทีมร่วมแรงร่วมใจ (Collaborative teamwork) ภาวะผู้นำและสนับสนุน (Supportive & shared leadership) การเรียนรู้ของผู้เรียน (Student Learning) และโครงสร้างสนับสนุนชุมชน (Supportive structure)

2. คุณภาพการศึกษาของสถานศึกษา

ผู้วิจัยได้ศึกษา วิเคราะห์ สังเคราะห์ เอกสารเกี่ยวกับคุณภาพการศึกษาของสถานศึกษาเรื่องมาตรฐานการศึกษา ระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน พ.ศ. 2561 จำนวน 3 มาตรฐาน คือ มาตรฐานที่ 1 ด้านคุณภาพของผู้เรียน มาตรฐานที่ 2 ด้านกระบวนการบริหารและการจัดการ และมาตรฐานที่ 3 ด้านกระบวนการจัดการเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ

3. การพัฒนาระบบการบริหารชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพ

ผู้วิจัยได้ศึกษา วิเคราะห์ สังเคราะห์ หลักการ แนวคิด และทฤษฎีเกี่ยวกับการพัฒนาระบบ ประกอบด้วย 5 ขั้นตอน ได้แก่ ขั้นตอนที่ 1 การวิเคราะห์ระบบ (Systems analysis) ขั้นตอนที่ 2 การสังเคราะห์ระบบ (Systems synthesis) ขั้นตอนที่ 3 การออกแบบระบบ (Systems design) ขั้นตอนที่ 4 การตรวจสอบระบบ (Systems verification) และขั้นตอนที่ 5 การประเมินระบบ (Systems evaluation)

4. บริบทของสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครศรีธรรมราช เขต 4

ผู้วิจัยได้ศึกษา วิเคราะห์ สังเคราะห์ เอกสารต่าง ๆ เกี่ยวกับอำนาจหน้าที่ วิสัยทัศน์ พันธกิจและเป้าหมายนโยบายการพัฒนาการศึกษา จุดเน้น และเขตพื้นที่บริการครอบคลุม 5 อำเภอ จำนวน 132 โรงเรียนของสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครศรีธรรมราช เขต 4

การพัฒนาระบบการบริหารชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพเพื่อพัฒนาคุณภาพการศึกษาของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครศรีธรรมราช เขต 4 ผู้วิจัยได้กำหนดกรอบแนวคิดการวิจัย ดังนี้

Figure 1 Research Conceptual Framework

กรอบแนวคิดการวิจัย

วิธีดำเนินการวิจัย (Methodology)

การวิจัยครั้งนี้แบ่งขั้นตอนการดำเนินการวิจัยเป็น 4 ระยะ สามารถสรุปแสดงในภาพที่ 2

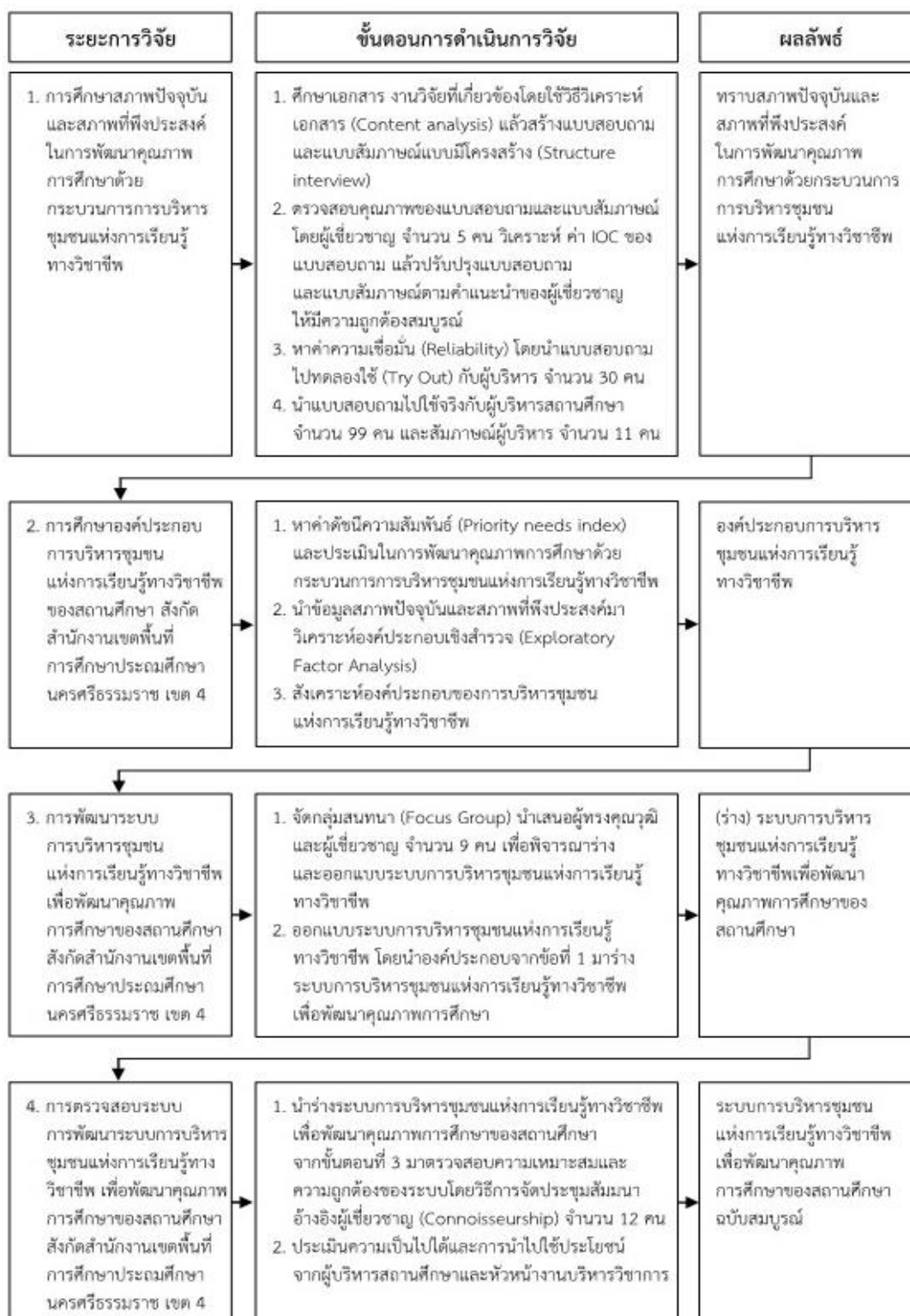

Figure 2 Research process

ขั้นตอนการดำเนินการวิจัย

ผลการวิจัย (Research results)

1. ผลการศึกษาสภาพปัจจุบันและสภาพที่พึงประสงค์ในการพัฒนาคุณภาพการศึกษาด้วยกระบวนการการบริหารชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพ พบว่า สภาพปัจจุบันภาพรวม มีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับปานกลาง ($M = 3.38$) เมื่อพิจารณาในแต่ละองค์ประกอบปรากฏว่าองค์ประกอบสภาพปัจจุบันที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด คือ องค์ประกอบที่ 4 ทีมร่วมแรงร่วมใจ (Collaborative teamwork) มีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับมาก ($M = 3.70$) และสภาพที่พึงประสงค์ภาพรวม มีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับมากที่สุด ($M = 4.70$) เมื่อพิจารณาในแต่ละองค์ประกอบปรากฏว่า สภาพที่พึงประสงค์ที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด คือ องค์ประกอบที่ 4 ทีมร่วมแรงร่วมใจ มีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับมากที่สุด ($M = 4.93$)

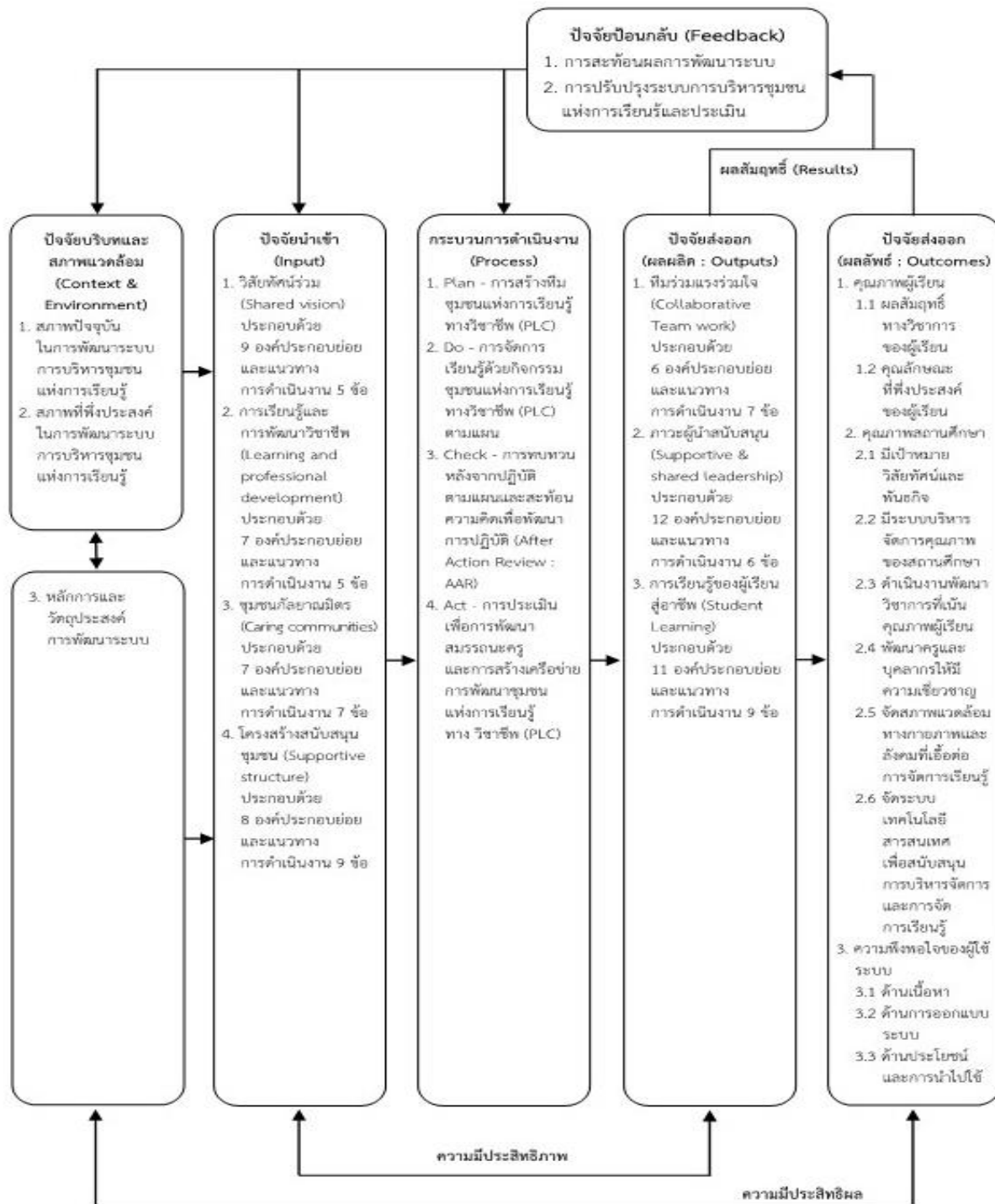
2. ผลการศึกษาองค์ประกอบของการบริหารชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพ ผู้วิจัยสรุปได้องค์ประกอบของการบริหารชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพ ประกอบด้วย 7 องค์ประกอบหลัก 60 องค์ประกอบย่อย และมีแนวทางการดำเนินงาน 48 ข้อ ประกอบด้วย องค์ประกอบปัจจัยนำเข้า ที่นำมาพัฒนาการบริหารชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพ จำนวน 4 องค์ประกอบหลัก คือ 31 องค์ประกอบย่อย และมีแนวทางการดำเนินงาน 26 ข้อ ดังนี้ องค์ประกอบที่ 1 วิสัยทัศน์ร่วม (Shared vision) มีจำนวนองค์ประกอบย่อย 9 องค์ประกอบ และมีแนวทางการดำเนินงาน 5 ข้อ องค์ประกอบที่ 2 การเรียนรู้และการพัฒนาวิชาชีพ (Learning and professional development) มีจำนวนองค์ประกอบย่อย 7 องค์ประกอบ และมีแนวทางการดำเนินงาน 5 ข้อ องค์ประกอบที่ 3 ชุมชนกัลยาณมิตร (Caring communities) มีจำนวนองค์ประกอบย่อย 7 องค์ประกอบ และมีแนวทางการดำเนินงาน 7 ข้อ องค์ประกอบที่ 7 โครงสร้างสนับสนุนชุมชน (Supportive structure) มีจำนวนองค์ประกอบย่อย 8 องค์ประกอบ และมีแนวทางการดำเนินงาน 9 ข้อ องค์ประกอบปัจจัยส่งออก ที่นำมาพัฒนาการบริหารชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพ จำนวน 3 องค์ประกอบหลัก 29 องค์ประกอบย่อย และมีแนวทางการดำเนินงาน 22 ข้อ ดังนี้ องค์ประกอบที่ 4 ทีมร่วมแรงร่วมใจ (Collaborative teamwork) มีจำนวนองค์ประกอบย่อย 6 องค์ประกอบ และมีแนวทางการดำเนินงาน 7 ข้อ องค์ประกอบที่ 5 ภาวะผู้นำสนับสนุน (Supportive & shared leadership) มีจำนวนองค์ประกอบย่อย 12 องค์ประกอบ และมีแนวทางการดำเนินงาน 6 ข้อ องค์ประกอบที่ 6 การเรียนรู้ของผู้เรียนสู่อาชีพ (Student learning) มีจำนวนองค์ประกอบย่อย 11 องค์ประกอบ และมีแนวทางการดำเนินงาน 9 ข้อ

3. ผลการพัฒนาระบบการบริหารชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพเพื่อพัฒนาคุณภาพการศึกษาของสถานศึกษา ผลการจัดกลุ่มสนทนา (Focus group) ผู้ทรงคุณวุฒิและผู้เชี่ยวชาญ นำเสนอเพื่อพิจารณาร่างและออกแบบระบบการบริหารชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพเพื่อพัฒนาคุณภาพการศึกษาของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา นครศรีธรรมราช เขต 4 จำนวน 9 คน และการประชุมสัมมนาอ้างอิงผู้เชี่ยวชาญ (Connoisseurship) จำนวน 12 คน พิจารณาระบบการบริหารชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพเพื่อพัฒนาคุณภาพการศึกษาของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา นครศรีธรรมราช เขต 4 พบว่า ความคิดเห็นของผู้ทรงคุณวุฒิและผู้เชี่ยวชาญที่มีต่อร่างระบบการบริหารชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพเพื่อพัฒนาคุณภาพการศึกษาของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา นครศรีธรรมราช เขต 4 ผู้ทรงคุณวุฒิและผู้เชี่ยวชาญพิจารณาแล้วเห็นว่ามี ความถูกต้องและเหมาะสม ในด้านปัจจัยบริบทและสภาพแวดล้อม ประกอบด้วย 1) สภาพปัจจุบันในการพัฒนาระบบการบริหารชุมชนแห่งการเรียนรู้ 2) สภาพที่พึงประสงค์ในการพัฒนาระบบ การบริหารชุมชนแห่งการเรียนรู้ และ 3) หลักการ

และวัตถุประสงค์การพัฒนาระบบ ด้านปัจจัยนำเข้า ประกอบด้วย 1) วิสัยทัศน์ร่วม 2) การเรียนรู้และการพัฒนาวิชาชีพ 3) ชุมชนกัลยาณมิตร 4) โครงสร้างสนับสนุนชุมชน ด้านกระบวนการดำเนินงาน ประกอบด้วย 1) Plan การสร้างทีมชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพ (PLC) 2) Do การจัดการเรียนรู้ด้วยกิจกรรม ชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพ (PLC) ตามแผน 3) Check การทบทวนหลังจากปฏิบัติตามแผนและสะท้อนความคิดเพื่อพัฒนาการปฏิบัติ (After Action Review : AAR) และ 4) Act การประเมินเพื่อการพัฒนาสมรรถนะครู และการสร้างเครือข่ายการพัฒนาการพัฒนาชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพ (PLC) ด้านปัจจัยส่งออก (ผลผลิต : Outputs) ประกอบด้วย 1) ทีมร่วมแรงร่วมใจ 2) ภาวะผู้นำสนับสนุน และ 3) การเรียนรู้ของผู้เรียนสู่อาชีพ ด้านปัจจัยส่งออก (ผลลัพธ์ : Outcomes) ประกอบด้วย 1) คุณภาพผู้เรียน ได้แก่ ผลสัมฤทธิ์ทางวิชาการ และคุณลักษณะที่พึงประสงค์ของผู้เรียน 2) คุณภาพสถานศึกษา ได้แก่ เป้าหมายวิสัยทัศน์และพันธกิจ ระบบบริหารจัดการคุณภาพของสถานศึกษา การดำเนินงานพัฒนาวิชาการที่เน้นคุณภาพผู้เรียน การพัฒนาครูและบุคลากรให้มีความเชี่ยวชาญ และการจัดสภาพแวดล้อมทางกายภาพและสังคมที่เอื้อต่อการจัดการเรียนรู้ และ 3) ความพึงพอใจของผู้ใช้ระบบ ได้แก่ ด้านเนื้อหา ด้านการออกแบบระบบ และด้านประโยชน์และการนำไปใช้ ด้านปัจจัยป้อนกลับ (Feedback) ประกอบด้วย 1) การสะท้อนผลการพัฒนาระบบ 2) การปรับปรุงระบบการบริหารชุมชนแห่งการเรียนรู้และประเมิน จึงได้ระบบการบริหารชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพเพื่อพัฒนาคุณภาพการศึกษาของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา นครศรีธรรมราช เขต 4 ฉบับสมบูรณ์

4. ผลการตรวจสอบระบบการพัฒนาระบบการบริหารชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพเพื่อพัฒนาคุณภาพการศึกษาของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา นครศรีธรรมราช เขต 4 ผู้วิจัยสรุปได้ว่า การตรวจสอบความเป็นไปได้และความเป็นประโยชน์ของระบบการบริหารชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพเพื่อพัฒนาคุณภาพการศึกษาของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา นครศรีธรรมราช เขต 4 พบว่าทุกด้านมีความเป็นไปได้และมีความเป็นประโยชน์ อยู่ในระดับมากที่สุด

ระบบการบริหารชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพเพื่อพัฒนาคุณภาพการศึกษาของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา นครศรีธรรมราช เขต 4 ฉบับสมบูรณ์

Figure 4 Professional learning community management system to develop the quality of education in educational institutions

ระบบการบริหารชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพเพื่อพัฒนาคุณภาพการศึกษาของสถานศึกษา

อภิปรายผล (Conclusion)

1. ผลการศึกษาสภาพปัจจุบันและสภาพที่พึงประสงค์ในการพัฒนาคุณภาพการศึกษาด้วยกระบวนการการบริหารชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพ พบว่า สภาพปัจจุบันที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด คือ องค์ประกอบที่ 4 ทีมร่วมแรงร่วมใจ (Collaborative teamwork) รองลงมาคือ องค์ประกอบที่ 2 การเรียนรู้และการพัฒนาวิชาชีพ (Learning and professional development) และองค์ประกอบมีค่าเฉลี่ยน้อยที่สุด คือ องค์ประกอบที่ 7 โครงสร้างสนับสนุนชุมชน (Supportive structure) และสภาพที่พึงประสงค์ในการพัฒนาคุณภาพการศึกษาด้วยกระบวนการการบริหารชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพ พบว่า สภาพที่พึงประสงค์ที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด คือ องค์ประกอบที่ 4 ทีมร่วมแรงร่วมใจ รองลงมาคือ องค์ประกอบที่ 5 ภาวะผู้นำและสนับสนุน (Supportive & shared leadership) และองค์ประกอบมีค่าเฉลี่ยน้อยที่สุด คือ องค์ประกอบที่ 7 โครงสร้างสนับสนุนชุมชน ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ Chaipakdee and Wehachart (2018) ได้วิจัยเรื่อง การเป็นชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพของสถานศึกษาตามความคิดเห็นของครู สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสงขลา เขต 1 ผลการวิจัยพบว่า สถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสงขลา เขต 1 มีระดับการเป็นชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพของสถานศึกษา โดยภาพรวมและรายด้านทุกด้านอยู่ในระดับมาก และเมื่อพิจารณารายด้าน พบว่า ชุมชนกัลยาณมิตรอยู่ในระดับมากที่สุด รองลงมา คือ วิสัยทัศน์ร่วม โครงสร้างสนับสนุนชุมชน ภาวะผู้นำร่วม การเรียนรู้และการพัฒนาวิชาชีพ ตามลำดับ ส่วนที่ทีมร่วมแรงร่วมใจ มีค่าเฉลี่ยต่ำที่สุด และสอดคล้องกับงานวิจัยของ Voelkel (2011) ได้ศึกษาความสัมพันธ์ของประสิทธิภาพร่วมของครูกับชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพ ของครูและผู้บริหารโรงเรียนที่ประสบความสำเร็จในการดำเนินการเกี่ยวกับชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพ ใน Central California โดยการสัมภาษณ์แบบหนึ่งต่อหนึ่งและการวิเคราะห์ข้อมูลแบบสามเส้า ผลการวิจัยแสดงให้เห็นว่าชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพมีความสัมพันธ์เชิงบวกกับประสิทธิภาพร่วม ภาวะผู้นำการเปลี่ยนแปลงเป็นสิ่งจำเป็นในการสร้างชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพให้มีความมั่นคงและยั่งยืน ผลการวิจัยยังชี้ให้เห็นว่าระดับชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพสูงชันนั้นเป็นผลมาจากประสิทธิภาพร่วมสูงชัน

2. ผลการศึกษาองค์ประกอบของการบริหารชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพเพื่อพัฒนาคุณภาพการศึกษาของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครราชสีมา เขต 4 พบว่า ผลการศึกษารองคประกอบของการบริหารชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพ ผู้วิจัยสรุปได้องค์ประกอบของการบริหารชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพ ประกอบด้วย 7 องค์ประกอบหลัก 60 องค์ประกอบย่อย และมีแนวทางการดำเนินงาน 48 ข้อ ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ Chukamnerd and Sangthong (2014) ผลการวิจัยพบว่าองค์ประกอบของชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพที่มาจากข้อมูลที่รวบรวมและวิเคราะห์จากเอกสารทั้งในประเทศไทยและต่างประเทศนำเสนอเป็น 6 องค์ประกอบของชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพในบริบทสถานศึกษา ซึ่งประกอบด้วย 1) วิสัยทัศน์ร่วม เป็นการมองเห็นภาพเป้าหมาย ทิศทางเส้นทาง และสิ่งที่จะเกิดขึ้นจริงเป็นเสมือนเข็มทิศในการขับเคลื่อน ชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพที่มีทิศทางร่วมกัน โดยมีวิสัยทัศน์เชิงอุดมการณ์ทางวิชาชีพร่วมกัน 2) ทีมร่วมแรงร่วมใจเป็นการพัฒนามาจากกลุ่มที่ทำงานร่วมกันอย่างสร้างสรรค์ ลักษณะการทำงานร่วมกันแบบมีวิสัยทัศน์ คุณค่าเป้าหมาย และพันธกิจร่วมกัน รวมกันด้วยใจจนเกิดเจตจำนงในการทำงานร่วมกันอย่างสร้างสรรค์เพื่อให้บรรลุผลที่การเรียนรู้ของผู้เรียน 3) ภาวะผู้นำร่วมคือภาวะผู้นำผู้สร้างให้เกิดการนำร่วมและภาวะผู้นำร่วมกันให้เป็นชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพที่ขับเคลื่อนด้วยการนำร่วมกัน 4) การเรียนรู้และ

การพัฒนาวิชาชีพ 5) ชุมชนกัลยาณมิตร เป็นกลุ่มคนที่อยู่ร่วมโดยมีวิถีและวัฒนธรรมการอยู่ร่วมกันในชุมชนมีคุณลักษณะคือมุ่งเน้นความเป็นชุมชนแห่งความสุขทั้งการทำงานและการอยู่ร่วมกันที่มีลักษณะวัฒนธรรมแบบ “วัฒนธรรมแบบเปิดเผย” ที่ทุกคนมีเสรีภาพในการแสดงความคิดเห็นของตนเป็นวิถีแห่งอิสรภาพและเป็นพื้นที่ให้ความรู้สึกปลอดภัยหรือปลอดภัยใช้อำนาจกดดันบนพื้นฐานความไว้วางใจเคารพซึ่งกันและกัน มีจริยธรรมแห่งความเอื้ออาทร เป็นพลังเชิงคุณธรรม คุณงามความดีที่สมาชิกร่วมกันทำงานแบบอุทิศตน และ 6) โครงสร้างสนับสนุนชุมชนเป็นรูปแบบการสื่อสารด้วยใจเปิดกว้างให้พื้นที่อิสระในการสร้างสรรค์ของชุมชน เน้นความคล่องตัวในการดำเนินการจัดการกับเงื่อนไขความแตกแยก และมีระบบสารสนเทศของชุมชนเพื่อการพัฒนาวิชาชีพ และสอดคล้องกับ Calcasola (2009) ทำการวิจัยเกี่ยวกับประสิทธิภาพร่วมของครูและชุมชนการเรียนรู้วิชาชีพ พบว่า ความสัมพันธ์ระหว่างประสิทธิภาพร่วมของครูและชุมชน การเรียนรู้วิชาชีพ ส่งผลให้นักเรียนมีผลการเรียนดีขึ้น และคณะครูที่รู้สึกว่าคุณสมบัติประสิทธิภาพร่วมในโรงเรียน รับรู้ว่าโรงเรียนของพวกเขาเป็นชุมชนการเรียนรู้วิชาชีพเช่นกัน และสอดคล้องกับ Gilrane, Roberts, and Russell (2008) ทำการวิจัยเกี่ยวกับกรณีศึกษาการสร้างชุมชนการเรียนรู้วิชาชีพ พบว่า การสะท้อนความคิด และพฤติกรรมที่เปลี่ยนแปลงของครูได้รับอิทธิพลจากการสนทนาเพื่อช่วยเหลือกันในการพัฒนาวิชาชีพระหว่างครูในโรงเรียน โครงสร้างทางกายภาพ เช่น สถานที่ตั้งโรงเรียน และการจัดตารางเวลาเพื่อให้คณะครูมีการประสานความร่วมมือระหว่างกัน การได้รับกำลังใจจากเพื่อนครู และบุคลากรในโรงเรียน และแหล่งเรียนรู้ที่ครูสามารถนำมาใช้เป็นสื่อการสอน

3. ผลการพัฒนาระบบการบริหารชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพเพื่อพัฒนาคุณภาพการศึกษาของสถานศึกษา ผลการจัดกลุ่มสนทนา (Focus group) ผู้ทรงคุณวุฒิและผู้เชี่ยวชาญ นำเสนอเพื่อพิจารณาร่างและออกแบบระบบการบริหารชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพเพื่อพัฒนาคุณภาพการศึกษาของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา นครศรีธรรมราช เขต 4 จำนวน 9 คน และการประชุมสัมมนาอ้างอิงผู้เชี่ยวชาญ (Connoisseurship) จำนวน 12 คน พิจารณาระบบการบริหารชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพเพื่อพัฒนาคุณภาพการศึกษาของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา นครศรีธรรมราช เขต 4 พบว่า มีความถูกต้องและเหมาะสม ซึ่งสอดคล้องกับ Lunenburg and Ornstein (2008, p. 31) ได้เสนอรูปแบบทฤษฎีระบบพื้นฐานขององค์กรว่าประกอบด้วย องค์ประกอบสำคัญ 5 ส่วน ดังนี้ 1) ปัจจัยป้อน (Inputs) คือ ทรัพยากรที่เป็นบุคคล วัสดุอุปกรณ์ เงิน หรือข้อมูลที่ใช้ในการผลิตหรือการบริการ 2) กระบวนการแปรรูป (Transformation Process) จากการใช้เทคโนโลยี และหน้าที่ในทางการบริหารตัวป้อนนำไปสู่กระบวนการแปรรูปในโรงเรียน ปฏิสัมพันธ์ระหว่างนักเรียนกับครูเป็นส่วนหนึ่งของการแปรรูปหรือกระบวนการเรียนรู้ซึ่งทำให้นักเรียนกลายเป็นพลเมืองที่มีการศึกษาซึ่งสามารถทำประโยชน์ให้แก่สังคมต่อไป 3) ผลผลิต (Outputs) ได้แก่ ผลผลิตขั้นต้นและการบริการขององค์กร องค์กรทางการศึกษาผลิตและแจกจ่ายความรู้ 4) ข้อมูลย้อนกลับ (Feedback) คือ สารสนเทศเกี่ยวกับผลผลิตหรือกระบวนการขององค์กรซึ่งมีอิทธิพลต่อการคัดเลือกตัวป้อนระหว่างวงจรต่อไป ข้อเสนอแนะเช่นนี้อาจนำไปสู่การเปลี่ยนแปลงทั้งในกระบวนการแปรรูปและผลผลิตในอนาคต 5) สภาพแวดล้อม (Environment) สภาพแวดล้อมที่อยู่ล้อมรอบองค์กร ได้แก่ แรงผลักดัน (Forces) ทางด้านสังคม การเมือง และเศรษฐกิจที่มาปะทะกับองค์กร

4. ผลการตรวจสอบระบบการพัฒนาระบบการบริหารชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพเพื่อพัฒนาคุณภาพการศึกษาของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา นครศรีธรรมราช เขต 4 สรุปได้ว่า การ

ตรวจสอบระบบการพัฒนากระบวนการบริหารชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพเพื่อพัฒนาคุณภาพการศึกษาของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา นครศรีธรรมราช เขต 4 พบว่า มีความถูกต้อง ความเหมาะสม ความเป็นไปได้ และความเป็นประโยชน์ในระดับมากที่สุด ซึ่งสอดคล้องกับ Lueanoi (2018) ได้วิจัยเรื่องรูปแบบการบริหารจัดการชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพของโรงเรียนมาตรฐานสากล ผลการวิจัยพบว่า 1) องค์ประกอบของการบริหารจัดการชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพประกอบด้วย ภาวะผู้นำ เรียนรู้และพัฒนาวิชาชีพ ชุมชนกัลยาณมิตร การทำงานเป็นทีม การมีวิสัยทัศน์ร่วม และโครงสร้างการพัฒนาชุมชน 2) รูปแบบการบริหารจัดการชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพประกอบด้วย 3 ส่วน ได้แก่ ส่วนที่ 1 ส่วนนำ ส่วนที่ 2 เนื้อหา ส่วนที่ 3 เงื่อนไขความสำเร็จ โดยรูปแบบมีความเหมาะสมและคู่มือรูปแบบ มีความเหมาะสมในระดับมากที่สุด 3) ผลการประเมินรูปแบบฯ ในโดยรวมมีความถูกต้อง ความเหมาะสม ความเป็นประโยชน์ อยู่ในระดับมากที่สุด และความเป็นไปได้ในระดับมาก

ข้อเสนอแนะจากการวิจัย (Recommendations)

ข้อเสนอแนะในการนำผลการวิจัยไปใช้

1. ผลการวิจัยพบว่า ค่า $PNI_{modified}$ ขององค์ประกอบที่มีค่ามากที่สุด 3 ลำดับแรก คือ องค์ประกอบที่ 5 ภาวะผู้นำและสนับสนุน (Supportive & shared leadership) องค์ประกอบที่ 6 การเรียนรู้ของผู้เรียน (Student Learning) และองค์ประกอบที่ 7 โครงสร้างสนับสนุนชุมชน (Supportive structure) ดังนั้นสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาควรส่งเสริมและสนับสนุนให้นำปัจจัยองค์ประกอบหลัก องค์ประกอบย่อยและแนวทางการดำเนินงาน ไปใช้ในการกำหนดนโยบาย หรือนำไปกำหนดเป็นปัจจัยความสำเร็จในการพัฒนาระบบการบริหารชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพเพื่อพัฒนาคุณภาพการศึกษาของสถานศึกษา

2. การพัฒนาระบบการบริหารชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพเพื่อพัฒนาคุณภาพการศึกษาของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา นครศรีธรรมราช เขต 4 มีความเหมาะสมสูงมากในการนำไปใช้พัฒนาคุณภาพการศึกษาของสถานศึกษา ดังนั้นสำนักงานคณะกรรมการข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษาและสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐานควรมีการส่งเสริมให้หน่วยงานต้นสังกัดของสถานศึกษาได้นำ “ระบบการบริหารชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพเพื่อพัฒนาคุณภาพการศึกษาของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา นครศรีธรรมราช เขต 4” ไปใช้หรือปรับประยุกต์ใช้และปรับเปลี่ยนตามความต้องการของหน่วยงานต่าง ๆ โดยคำนึงถึงความแตกต่างของบริบทและสภาพแวดล้อม

3. สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาและสถานศึกษาที่จัดการศึกษาระดับการศึกษาขั้นพื้นฐานควรมี “ระบบการบริหารชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพเพื่อพัฒนาคุณภาพการศึกษาของสถานศึกษา” ไปใช้กำหนดเป็นแนวนโยบาย หรือนำไปปรับประยุกต์ใช้ในการนิเทศติดตามและประเมินสถานศึกษา บุคลากรทางการศึกษาในมิติอื่น ๆ ที่ส่งเสริมการพัฒนาคุณภาพการศึกษาของสถานศึกษา โดยการศึกษาปัจจัยบริบทและสภาพแวดล้อม (Context & Environment) นำองค์ประกอบหลัก องค์ประกอบย่อย และแนวทางการดำเนินงานของปัจจัยนำเข้า (Input) ปัจจัยส่งออก (ผลผลิต : Outputs) ปัจจัยส่งออก (ผลลัพธ์ : Outcomes) มาใช้ในการบริหารชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพ ตามกระบวนการดำเนินงาน (Process) และควรคำนึงถึงปัจจัยป้อนกลับ (Feedback) เป็นสำคัญ

ข้อเสนอแนะในการทำวิจัยครั้งต่อไป

1. ควรมีการวิเคราะห์องค์ประกอบภาวะผู้นำและสนับสนุนของระบบที่มีค่าดัชนีความต้องการจำเป็นสูงที่สุด เพื่อส่งเสริมสนับสนุนการพัฒนาระบบการบริหารชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพเพื่อพัฒนาคุณภาพการศึกษาของสถานศึกษา
2. ควรมีการศึกษาองค์ประกอบการเรียนรู้และการพัฒนาวิชาชีพของระบบที่มีค่าดัชนีความต้องการจำเป็นต่ำที่สุด เพื่อพัฒนาการบริหารชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพเพื่อพัฒนาคุณภาพการศึกษาของสถานศึกษา
3. ควรมีการศึกษาองค์ประกอบด้านอื่น ๆ ของระบบเพื่อพัฒนาการบริหารชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพเพื่อพัฒนาคุณภาพการศึกษาของสถานศึกษา ให้มีระบบที่พัฒนาและสามารถนำไปใช้ประโยชน์ได้มากขึ้น

References

- Chaipakdee, P., & Wehachart, R. (2018). *Being a professional learning community of educational institutions according to teachers' opinions under the Songkhla Primary Educational Service Area Office, Area 1*. Songkhla: Thaksin University. [In Thai]
- Chukamnerd, W., & Sangthong, E. (2014). School of professional learning community for teaching professional development that emphasizes learners as the key. *University Academic Resources Journal Songkhla Nakarin*, 25(1), 93-102. [In Thai]
- Lueanoi, A. (2018). Management model of professional learning community of international standard schools [Doctor of Education Thesis Nakhon Sawan Rajabhat University]. [In Thai]
- Calcasola, K. S. (2009). *The Relationship between Collective Teacher Efficacy and Professional Learning Communities* [Master's thesis, Central Connecticut State University]. New Britain.
- DuFour, R., & Eakey, R. (1998). *Professional Learning Communities at work: Best practices for enhancing student achievement*. Bloomington: Solution Tree.
- DuFour, R. (2006). What is a "professional learning community"? *Educational Leadership*, 61(8), 6-11.
- Gilrane, Roberts, & Russell. (2008). Building a Community in which Everyone Teaches, Learns and Reads: A Case Study. *The Journal of Educational Research*, 101(6), 333-351.
- Lunenburg, F. C., & Ornstein, A. C. (2008). *Educational administration: Concepts and practices*. Belmont: Wadsworth.
- Ministry of Education. (2017). *Training manual for the PLC process steering committee (Professional learning community) professional learning community for educational institutions at the Educational Service Area Office level*. Office of Teacher and Basic Education Personnel Development, Office of the Education Commission. Bangkok: Office of the Education Commission. [In Thai]
- Nakhon Si Thammarat Primary Educational Service Area Office, Region 4. (2020). *National educational quality assessment report, academic year 2019*. Retrieved December 9, 2020, from <http://www.nst4.go.th/wp-content/>. [In Thai]
- Pang, N. S. K., & Leung, Z. L. M. (2016). Exploring the practice of professional learning communities: Case of Hong Kong primary school. In H. Alme, J. Harris, & M. Jones (Eds.), *Leading futures: Global perspectives on educational leadership* (pp. xxx-xxx). Los Angeles: SAGE.
- Panich, W. (2012). *Ways to create learning for students in the 21st century*. Bangkok: Sodsrisarit Foundation Family. [In Thai]

- Senge, P. M. (1990). *The fifth discipline: The art and practice of the learning organization*. New York: MCB UP.
- Voelkel, R. H. (2011). *A case study of the relationship between collective efficacy and professional learning communities* [Doctoral dissertation, California State University San Marcos]. San Diego.
- Wilhelm, T. (2017). *Shared leadership: The essential ingredient for effective PLC*. California: Cowin.